

درسگفتار تربیت زوج درمانگر

تدوین و گردآوری:

گروه علمی و آموزشی مهرتا

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

نام اثر: درسگفتار تربیت زوج درمانگر

تدوین و گردآوری: موسسه علمی آموزشی مهرتا

ناظر علمی: مصطفی قلاوند

ناشر: موسسه علمی آموزشی مهرتا

نوبت چاپ: اول تیر ۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰ / قطع وزیری

مرکز پخش: تهران، خیابان ستارخان روبروی برق آلستوم پلاک ۸۳۶ طبقه اول

شماره تماس: ۰۹۱۱۴۵۸۹۰۴۷

آیدی تلگرام: @mehrta_group

ایمیل: mehrta.group@gmail.com

تمام حقوق مادی و معنوی این اثر برای موسسه علمی آموزشی مهرتا محفوظ است، لذا هرگونه تکثیر و بازنویسی مطالب به هر نحو ممکن در هرگونه رسانه، کتاب، مجله، جزوه و لوح فشرده، بدون اجازه کتبی ناشر شرعا حرام است و موجب پیگرد قانونی می‌باشد.

گروه علمی آموزشی مهرتا بیش از یک دهه است که در زمینه برگزاری کارگاه‌ها، همایش‌ها و سمینارهای آموزشی با همکاری برترین مدرسین کشوری، درمانگران مطرح ایران و البته اعضای هیات علمی دانشگاه‌های تهران فعالیت می‌کند. در کنار برگزاری کارگاه‌های آموزشی، همایش‌ها و سمینارهای آموزشی، تولید جزوات، درس گفتارها، ویدئوها و سایر محصولات آموزشی و درمانی در حوزه‌های مختلف از جمله درمان‌های فردی، خانواده درمانی، زوج درمانی، درمان کودک و نوجوان و سایر حیطه‌های بالینی از مجموعه فعالیت‌های گروه آموزشی مهرتا محسوب می‌شود. درسگفتار حاضر برگرفته از یکی از دوره‌های آموزشی این موسسه به نام "دوره جامع تربیت زوج درمانگر" با تدریس دکتر اسماعیل اسدیپور دانشیار دانشگاه خوارزمی تهران می‌باشد، لذا حق چاپ و تکثیر این اثر قانونا و شرعا برای گروه علمی آموزشی مهرتا بوده و هرگونه کپی برداری و چاپ غیرقانونی این اثر پیگرد قانونی در پی خواهد داشت.

گروه علمی آموزشی مهرتا. بهار ۱۴۰۲

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	فصل ۱: مشاوره ی پیش از ازدواج با رویکرد یکپارچه نگر
۴۵	فصل ۲: زوج درمانی گاتمنی
۱۰۵	فصل ۳: زوج درمانی راه حل محور
۱۷۱	فصل ۴: زوج درمانی مبتنی بر درمان پذیرش و تعهد (اکت)
۲۰۷	فصل ۵: زوج درمانی واقعیت مدار (گلاسری)
۲۳۳	فصل ۶: مداخلات روان درمانی سندرم ضربه عشقی و شکست عاطفی
۲۶۱	فصل ۷: مداخلات زوج درمانی در پیمان شکنی های زناشویی
۳۲۳	فصل ۸: مشاوره طلاق
۳۵۱	فصل ۹: مسائل اخلاقی و حرفه ای در زوج درمانی و خانواده درمانی

مقدمه

آنچه مشاوره و روان‌درمانی را از دیگر حیطه‌ها، تخصص‌ها و حوزه‌های کاری جدا می‌نماید، به صورت خلاصه می‌توان گفت: مشاوران شفادهنده‌گان انسان‌های آسیب‌دیده و به طور خاص زوج درمانگران مهندسین و معماران روابط عاطفی هستند. حال سوالی کم‌طرح می‌شود این است که، اگر قرار باشد بهداشت و سلامت روانی (در خود، خانواده و جامعه) ایجاد کنیم چه مهارت‌هایی لازم است و به عبارتی آن مهارت‌ها را به چند طبقه دسته‌بندی می‌کنیم؟ که عبارتند از:

- مهارت‌های زندگی
- مهارت‌های زندگی زناشویی و مشترک
- مهارت‌های فرزندپروری
- مهارت‌های همسرگزینی (مشاوره پیش از ازدواج)

به صورت کلی مشاوره زوجی و به عبارتی زوج درمانی را باید در این سه مقوله خلاصه کرد: مشاوره پیش از ازدواج (چگونه به هم رسیدن)، مشاوره از ازدواج (چگونه با هم ماندن)، مشاوره طلاق (چگونه از هم جدا شدن)
اما آنچه دوره ۱۲۰ ساعته زوج درمانی و جزوه مستخرج از آن به شما خواهد آموخت:

- کاربست فرآیند مشاوره پیش از ازدواج یکپارچه نگر را یاد خواهید گرفت.
- با ۴ مدل زوج درمانی (زوج درمانی گاتمنی، زوج درمانی راه‌حل محور، زوج درمانی واقعیت مدار، زوج درمانی مبتنی بر درمان پذیرش و تعهد) که در جامعه ما می‌تواند موثر و متناسب باشند آشنا خواهید شد.

- فرآیند و مراحل درمان پیمان شکنی زناشویی را یاد خواهید گرفت.
- مداخلات موثر در مواجهه با شکست‌های عاطفی را می‌آموزید.
- فرآیند و مداخلات زوجی مشاوره طلاق را خواهید آموخت.
- با مسائل اخلاقی و حرفه‌ای در زوج درمانی آشنا خواهید شد.
- سنجش و ارزیابی جامع در زوج درمانی را فراخواهید گرفت.

آشنایی با ملاک‌های موفقیت در مسیر حرفه‌ای زوج درمانی (و به صورت کلی در هر مسیر و رسیدن به هر هدفی):

- تمرکز روی حوزه‌ی تخصصی
- استمرار و پشتکار در همان حوزه تخصصی
- ارتباط (ارتباط با متخصصین، فضاهاى رشد دهنده و...)
- تعهد (به خودمان، ارزش‌های خودمان و اقدام کردن بر اساس ارزش‌های خویشتن)

فصل ۱ :
مشاوره ی پیش از ازدواج
با رویکرد یکپارچه نگر

کار را با یک پرسش اساسی شروع می‌کنیم و آن پرسش این است که، چرا امروزه با وجود چالش‌ها، تنش‌ها، شکست‌ها و طلاق‌ها هنوز انسان‌ها طالب ازدواج هستند؟ پاسخ: زیرا یافته‌ها و پژوهش‌ها نشان داده است آنچه که موجب رضایت و خوشنودی ما می‌شود کیفیت ارتباط‌ها و خاصاً رابطه‌های دو عضوی ما یا همان رابطه زوجی انسان‌ها می‌باشد. ازدواج بد، بدتر از طناب‌دار است (سورن ییرککگور).

• تاریخچه راهنمایی و مشاوره پیش از ازدواج:

تا پیش از نیمه قرن ۱۸، مردم به خاطر عشق عمدتاً ازدواج نمی‌کردند. ازدواج دلایلی همچون مسائل سیاسی، اجتماعی و یا اقتصادی داشت (کونتز، ۲۰۰۵). در این زمان و مدت‌ها بعد از آن نقش اساسی در ازدواج را خانواده‌ها ایفا می‌کرد. لذا آن‌ها پیش از آنکه به برآورده شدن نیازی‌های قبلی دخترشان توجه کنند، علاقه‌مند بودند فردی را انتخاب کنند که زندگی با دوام‌تری را برای او فراهم کند. بعد از انقلاب صنعتی یا در میانه‌های قرن ۱۸ میلادی، ازدواج به سمت و سوی عشق و رضایت مندی شخصی تغییر ماهیت داد (کمپل و رایت، ۲۰۱۰). در این دوره بود که مردم شروع به گرفتن مشورت‌های قبل از ازدواج کردند. بنابراین قدیمی‌ترین مشاوران قبل از ازدواج به اواسط سال‌های قرن ۱۸ میلادی مربوط می‌شود. به عبارتی دیگر سابقه مشاوره پیش از ازدواج به سال‌های ۱۹۳۰ بر می‌گردد. در این زمان اولین مشاوران پیش از ازدواج توسط کشیشان در کلیساها ارائه می‌شد (دونکان، چاپلنز و لارسن، ۲۰۱۰). در این دوره برای انتخاب همسر عوامل مختلفی توصیه می‌شد (بیچ، ۲۰۱۱). اگر به دختری علاقه‌مند هستید؛ ببینید او:

○ تا چه حد سحر خیز است.

○ تا چه حد سرزنده و مرتب و یا شلخته است.

○ چطور با حیوانات خانگی رفتار می‌کند.

○ چطور راه می‌رود... چطور اسب سواری یا رانندگی می‌کند.

انتخاب یک همسر خوب، بسیار حائز اهمیت بود زیرا آن‌ها باید تمام عمر خود را با یکدیگر می‌گذرانند و طلاق پذیرفته شده یا متداول نبود. آن‌ها باید انتخاب خوبی می‌داشتند یا تمام عمر را با ناخشنودی سپری می‌کردند.

بعد از جنگ جهانی دوم، میزان طلاق در آمریکا بشدت بالا رفت. در این زمان برخی از متخصصین ازدواج، گام‌هایی جهت مشاوره پیش از ازدواج برداشتند. اولین درمانگران رسمی خانواده و ازدواج با تاسیس "انجمن مشاوره ازدواج آمریکا" در سال ۱۹۴۲ به صحنه آمدند. مشاورین ازدواج بطور مشخص راهکارهایی برای انتخاب همسر یا رفتارهایی برای بالا بردن ثبات یک ازدواج، پیشنهاد می‌دادند.

• مزایای مشاوره پیش از ازدواج:

پژوهش‌ها نشان می‌دهند زوج‌هایی که در دوره‌های آماده‌سازی ازدواج شرکت کرده‌اند، ۷۹ درصد از رضایت‌مندی زناشویی بیشتری در مقایسه با زوج‌هایی که شرکت نکرده بودند، برخوردار بودند (کارول و دوهرتی، ۲۰۰۳). همچنین زوج‌هایی که مشاوره پیش از ازدواج را انتخاب می‌کنند احتمال طلاق در آن‌ها پایین و کیفیت زناشویی بالایی خواهند داشت (فاوسیت و همکاران، ۲۰۱۰). در نظر داشته باشید که کار با زوج‌ها در واقع و به صورت بالقوه، نوعی فعالیت پیشگیری از وقوع طلاق نیز به شمار می‌رود.

• چالش‌ها و مشکلات مشاوران پیش از ازدواج:

- فقدان پروتکل و ساختار نظام‌مند و یکپارچه مشاوره پیش از ازدواج و نداشتن نقشه راه و چشم انداز جامع، علمی و دقیق در جلسات مشاوره پیش از ازدواج برای ارزیابی و سنجش وضعیت زوج‌ها برای مشاوران.
- فقدان کتاب‌ها و منابع مشاوره پیش از ازدواج علمی و جامع جهت آموزش مشاوران.
- ارائه پیشنهادات و ایده‌هایی بر اساس تجربه‌های شخصی در مورد موضوع خاص.
- چالش‌ها در برخورد با زوج‌هایی که قصد ازدواج مجدد با یکدیگر را دارند.

- فعالیت افراد غیر متخصص و با رشته‌های تخصصی نامربوط در حیطه‌های مشاوره پیش از ازدواج و آسیب‌های آن.
- ساده انگاری مشاوره پیش از ازدواج در نزد برخی از متخصصین.
- استفاده صرف از آزمون‌ها و پرسشنامه‌ها به عنوان ابزار تشخیصی.
- اتخاذ تصمیم برای مراجعین.
- چالش‌های همسرگزینی در انتخاب همسر.
- چالش در برخورد با مسئله تفاوت سنی در جامعه ایران (مرد کوچکتر از زن).
- ضعف و یا عدم آگاهی برخی از مشاوران نسبت به پژوهش‌ها و نظریه‌های حوزه ازدواج و تحقیقات اخیر در مورد موضوعات مختلف است.
- فقدان ابزارهای سنجش و ارزیابی جامع پیش از ازدواج.
- اشتباه رایج دیگر این است که یک برنامه مشاوره پیش از ازدواج عمومی را به همه مراجعه‌کنندگان پیشنهاد می‌دهند.
- تحمیل ارزش‌های شخصی در فرآیند مشاوره. تنها در صورتی می‌توانیم ارزش‌های خویش را به مراجعین ارائه بدهیم که علم از ارزش‌های و تجربه‌های شخصی ما حمایت می‌کند.

● نقش مشاوران پیش از ازدواج با توجه به اهداف مشاوره پیش از ازدواج:

- ارزیابی و سنجش ساختار یافته و جامع زوج‌ها بر اساس مدل‌های یکپارچه‌نگر پیش از ازدواج.
- ارائه چشم انداز دقیق و واقع بینانه درباره‌ی آن‌ها (پیش‌بینی آینده رضایت زناشویی بر اساس تئوری‌های موجود).
- ارائه طرح و برنامه درمانی (مداخلات و آموزش‌های متناسب با نیازهای مراجعین).
- مشاوران لازم است که به زوجها واقعیت‌های لازم درباره ازدواج را بدهند و توصیه‌های صادقانه‌ای در مورد اینکه آیا ازدواج موفق خواهند داشت یا خیر؛ در اختیار آن‌ها قرار دهند.
- لازم است بدانیم چه ازدواج را تایید کنیم چه آن را رد کنیم اغلب زوج‌ها معمولاً تصمیم ازدواج‌شان را گرفته‌اند.

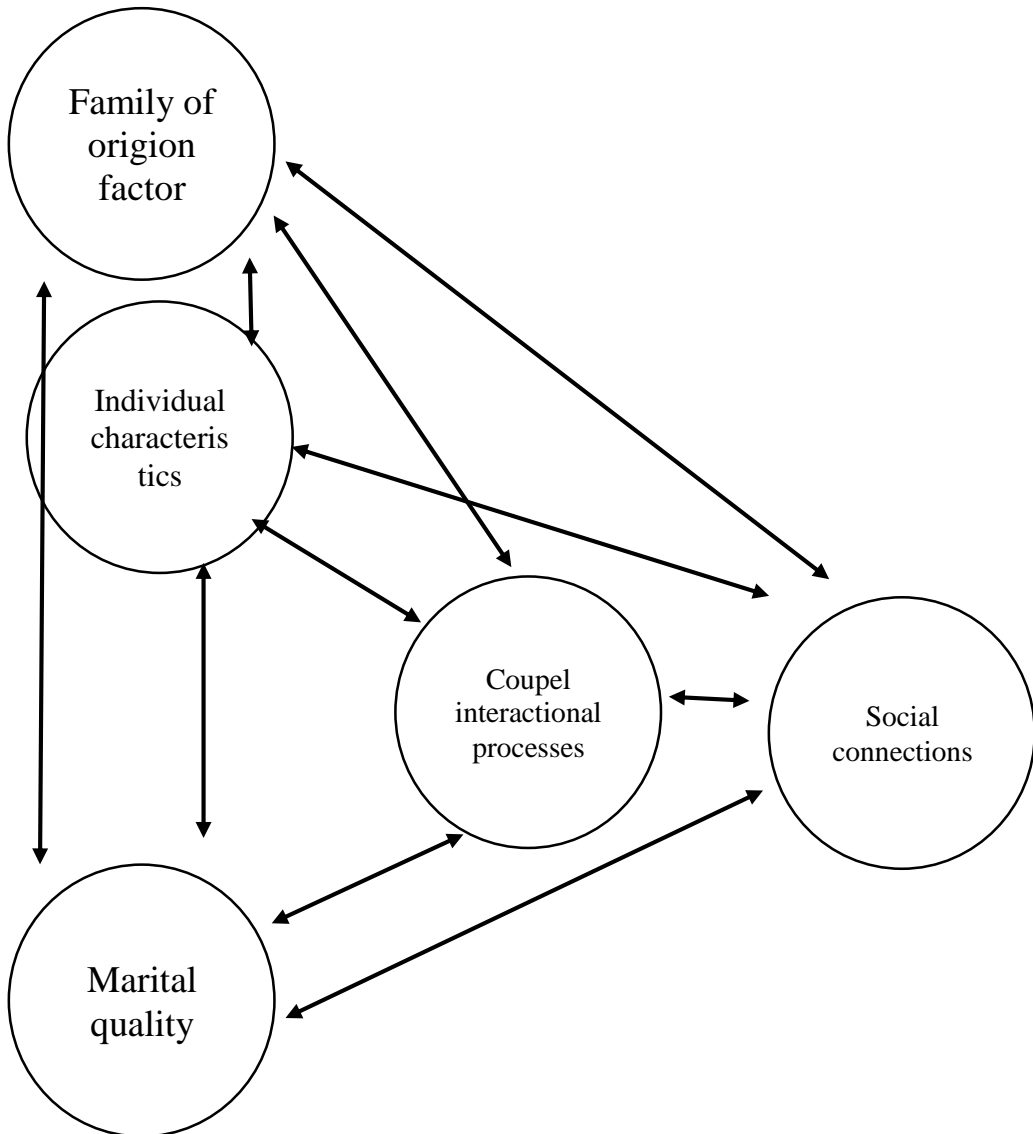
- شما به جای اینکه نقش وکیل مدافع را ایفا کنید نقش آموزش دهنده و مربی را ایفا کنید.
- زوج‌هایی که به مشاوره مراجعه می‌کنند، می‌خواهند بدانند که به عنوان متخصص چگونه می‌توانیم به ازدواج موفق و کارآمد آن‌ها کمک کنیم.
- نقش اساسی و ضروری متخصصین این است که به زوج‌ها بیاموزند به چه رفتارها و عاداتی می‌توانند به یک ازدواج شاد و موفق دست یابند (کتاب مشاوره پیش از ازدواج، اسکورتو ۲۰۱۶ ترجمه اسدپور و نقوی).

به نظر می‌رسد که در واقع ازدواج کامل و خوبی وجود ندارد. در حقیقت ازدواج خوب ساختنی است. ازدواج روزهای سخت و روزهای دشوار، هفته‌های خوب و هفته‌های دشوار، ماه‌های خوب و ماه‌های دشوار، سال‌های خوب و سال‌های دشواری دارد. سعی کنید خودتان را با همه آن‌ها سازگار کنید.

- نکات مهم:
  - تصمیم گیرنده نیستیم.
  - وکیل مدافع نیستیم.
  - میانجی نیستیم.
  - بنگاه‌دار نیستیم.
  - معلم اخلاق نیستیم.
  - مسئولیت تصمیم‌گیری برعهده‌ی مراجعین است.
  - وصل‌کننده و فصل‌کننده نیستیم.
  - اجراکننده آزمون‌های صرف نیستیم.
  - القاء‌کننده ارزش‌ها و عقاید و باورهای شخصی به افراد نیستیم.
- انواع مراجعین پیش از ازدواج:
  - ازدواج‌های سنتی.
  - ازدواج‌های نیمه سنتی-نیمه امروزی.

- ازدواج‌های مدرن.
  - ازدواج‌های مجدد.
  - ازدواج افراد مجرد با افراد متاهل (فرزنددار).
  - وجود همزمان چند کیس برای ازدواج.
  - ازدواج با افراد کوچک‌تر یا بزرگ‌تر از خود.
  - مخالفت خانواده‌ها.
  - اختلاف‌های فرهنگی، تحصیلی و عقیدتی.
- به ازدواج خودتان نگاه کنید و به این سوالات پاسخ دهید.
- دوست داشتید یا دارید چه چیزهایی قبل از ازدواج خود می‌دانستید؟
- چه سوال‌های مهمی وجود دارد که زوجها نیاز دارند به هنگام ازدواج‌شان به آن‌ها پاسخ داده می‌شود؟

- مدل‌های کاربردی و یکپارچه‌نگر ارزیابی و مداخله در مشاوره پیش از ازدواج
Premarital predication of marital quality or breakup (Thomas b. Holman and paul james brich) General model of premarital factors relationship to marital quality.

در چرخه نخست مسائل خانوادگی و شرایط و بافت خانوادگی زوجین بررسی می‌شود و به شناخت کامل از آن مولفه می‌رسیم. در چرخه دوم به مسائل فردی و ویژگی‌های شخصیتی و خصوصیات فردی می‌پردازیم در چرخ سوم مسائل اقتصادی، اجتماعی و دایره ارتباط‌های اجتماعی و اقتصادی دو طرف پرداخته می‌شود. اما آنچه در چرخه چهارم مهم است فرآیند تعاملی و ارتباطی زوجین است که این فرآیند تعاملی تحت تاثیر خانواده‌ها، خصوصیات فردی و ارتباط‌های اجتماعی است که در سه چرخ قبل به صورت کامل بررسی گردید که در واقع تعیین‌کننده این است که قرار است زوجین چگونه با هم تعامل کنند، چگونه حل مسئله کنند، تفاوت‌ها و تفاهم‌های آن‌ها در چرخه‌های قبلی کجاست و آیا روی تفاوت‌ها و تفاهم‌ها می‌توانند گفتگوهای بالغانه و موثری با یکدیگر داشته باشند؟ و این چهار چرخ مشخص شده تعیین‌کننده کیفیت رابطه زناشویی در آینده خواهد بود.

• سوالات مقدماتی:

آیا منابع ساختارمند و پروتکل مداری در زمینه مشاوره پیش از ازدواج مطالعه کرده-اید که فرآیند مشاوره قبل از ازدواج را به صورت مشخص و چهارچوب را ارائه کرده باشد؟

آیا می‌دانید که چگونه و از کدام نظریه‌های روان‌درمانی و مشاوره خانواده می‌توانید در مشاوره قبل از ازدواج استفاده کنید؟

آیا مشخصاً می‌دانید که چه عنصر و فاکتورهایی را در مشاوره قبل از ازدواج باید ارزیابی کنید؟

هدف نهایی مشاوره قبل از ازدواج به نظر شما چیست؟

• فرآیند مشاوره پیش از ازدواج

گام اول: ارزیابی کلی و دستیابی به داستان زندگی زوج‌ها
اولین اقدام برای شروع جلسه مشاوره پیش از ازدواج ایجاد ارتباط درمانی یا همان اتحاد درمانی است و پژوهش‌ها نشان داده است که ارتباط درمانی ۳۵ درصد واریانس تغییر در مراجع را ایجاد می‌کند.

پژوهش‌ها نشان می‌دهد از ۱۰۰ درصد واریانس بهبود مراجعین به چهار فاکتور مربوط می‌شود:

- ۴۰ درصد تغییرات مراجعین خارج از اتاق مشاوره رخ می‌دهد.
- ۳۰ درصد اتحاد درمانی.
- ۱۵ درصد واریانس تغییرات به اثرات حضور در جلسه و بافت درمان بستگی دارد.
- ۱۵ درصد به تکنیک‌ها و مهارت‌های مشاوره‌ای بر اساس رویکرد درمانی درمانگر بستگی دارد.

بعد از ایجاد ارتباط درمانی، از مراجعه داستان آشنایی زوجین را جویا شوید (سنتی است یا مدرن یا به صورت کلی نحوه‌ی آشنایی آن‌ها با هم چگونه بوده است) و بپرسید چه تصویر و تصویری از جلسه مشاوره‌ی پیش از ازدواج دارند.

گام دوم: شناسایی اهداف و چالش‌های زوج‌ها

اگر مراجعین مدرن باشند و یا خیلی وقت است با هم آشنا هستند غالباً به راحتی چالش‌های رابطه بالا می‌آید اما اگر مراجعه سنتی باشند این هنر ما است آن چالش‌ها را پیدا کرده و آن‌ها را باز کنیم.

گام سوم: کاربرد مدل‌های مشاوره پیش از ازدواج متناسب با اهداف و چالش‌های زوج‌ها در جهت پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی.

گام چهارم: تشخیص موارد چالش‌زا در زندگی مشترک و ارائه طرح و مداخلات کارآمد متناسب با نیاز آن‌ها. (در این گام متوجه خواهیم شد که با توجه به صحبت‌های بیان شده بیشتر چالش در کدام یک از چرخ‌های مذکور می‌باشد و به ارزیابی چرخ‌ها خواهیم پرداخت و با توجه به ارزیابی چرخ‌های مدل مشاوره پیش از ازدواج ما غالباً چهار پیشنهاد را به مراجعین خود خواهیم داد:

۱. ازدواج منوط به جلسات روان‌درمانی جدی است.

۲. ازدواج منوط به یادگیری مهارت‌ها می‌باشد.

۳. مراجعینی که ازدواج آن‌ها توصیه نمی‌شود.

۴. کسانی که ازدواج آن‌ها را، ما با کیفیت برآورد خواهیم کرد. نکته ضروری که در مورد مدل مشاوره پیش از ازدواج یکپارچه‌نگر باید بیان کرد این است که تعداد جلسات براساس این مدل با توجه به چهار چرخ و فرمولی که بیان شد تعداد جلسات بین ۶ تا ۸ جلسه می‌باشد. اما نکته مهم این است که در برخی موارد بر اساس پیچیدگی‌ها تعداد جلسات می‌تواند بیشتر شود و در مواردی با توجه به شناخت مراجعین از یکدیگر و مولفه‌های دیگر تعداد جلسات می‌تواند حتی تا ۴ جلسه تقلیل پیدا کند.

در ابتدای جلسه مشاوره شکل الگو را برای مراجعین می‌کشیم (البته نوشته‌ای داخل دایره و چرخ‌ها را نمی‌نویسیم)، و شروع می‌کنیم به توضیح شکل مدل مشاوره پیش از ازدواج یکپارچه‌نگر. سپس از زوجین می‌خواهیم که هر کدام دو دایره از ۴ دایره شکل را پر کنند (مولف‌های زندگی موفق و با کیفیت و رضایت بخش را بیان کنند).

در واقع با گفتن این موارد از سوی مراجعین و پر کردن دایره‌های هر چرخ ما وارد دنیای کیفی مراجعین می‌شویم. به عنوان مثال چرا مرد می‌گوید مسائل اقتصادی و زن به صداقت اشاره می‌کند؟ به عبارتی دغدغه‌مندی‌های آن‌ها را از این مسیر کشف کرده و وارد دنیای کیفی آن‌ها شده و ابزاری می‌شود که به آنها الحاق شویم. حال بعد از گفتن موارد از سوی مراجعین به آن‌ها خواهیم گفت که ازدواج چهار چرخ مهم دارد که عبارتند از: مسائل خانوادگی، خصوصیات فردی، شبکه‌های اجتماعی و اقتصادی و آخرین مورد چگونگی تعامل و ارتباط دو طرف با یکدیگر است. البته گفتن این نکته که این مدل ساخته من نیست و محصول سال‌ها پژوهش در آمریکا و ایران است و مدلی است که در ایران و سرتاسر دنیا توسط متخصصین مشاوره‌ی پیش از ازدواج استفاده می‌شود و کارایی و اثر بخشی آن به اثبات رسیده است.

مسئله مهم این است که چهار چرخ ذکر شده هم پیش‌بینی کننده رابطه مطلوب هستند و هم پیش‌بینی کننده طلاق، به عنوان مثال آمار سازمان بهزیستی کشور در

سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که مهم‌ترین عامل طلاق در بین زوجین ایرانی عدم وجود گفتگو و تعامل سازنده یعنی چرخ چهارم بوده است.

مسئله مهمی که در این مرحله نباید فراموش کنیم بیان تعداد جلسات احتمالی مشاوره و فلسفه پس آن است و حتماً این نکته را باید به مراجعین انتقال دهیم و ضمناً بیان کنیم که تمامی جلسات مشترک نخواهد بود و احتمال دارد در جلساتی ما به عنوان مشاور پیش از ازدواج با یکی از زوجین جلسات را پیش ببریم که به احتمال زیاد بعد از بررسی چرخ‌های مدل مشاوره‌ی پیش از ازدواج یکپارچه‌نگر این اتفاق خواهد افتاد.

غالباً زمان هر جلسه مشاوره مبتنی بر این مدار ۴۵ تا ۶۰ دقیقه است اما با توجه به تشخیص و صلاح‌دید درمانگر و خاص بودن شرایط آن مراجعین می‌تواند تا ۹۰ دقیقه هر جلسه ادامه پیدا کند.

• چرخ اول خانواده

اولین چرخ را که بهتر است در این مدل بررسی شود چرخ خانواده می‌باشد اما اگر شرایط مراجعین به شکلی بود که از خانواده یکدیگر مبتنی بر میزان آشنایی آن‌ها شناخت کافی را داشتند صبر خواهیم کرد تا چالش‌ها بالا بیایند و متناسب با آن چالش‌ها چرخ لازم را شروع و بررسی خواهیم کرد. پس بررسی اینکه با کدام چرخ آغاز کنیم کاملاً منعطف و بر اساس شرایط می‌باشد.

مقوله‌های مهمی که یک مشاور پیش از ازدواج در چرخ خانواده اصلی باید بررسی کند تا دو نفر با هم در مورد آن‌ها گفتگو کنند کدام‌اند؟

مسئله اول و اصلی که باید رعایت کنیم این است که سوالاتی که می‌پرسیم به صورت کیفی است و این چنین نیست که بدون هیچ انعطافی سوالات را به صورت پشت سر هم بپرسیم، به عبارتی نقش همدلی و ارتباط انسانی ضروری است و در اینجا ما نقش خبرنگار نداریم، به عنوان مثال اگر از زوجین می‌پرسیم که در خانواده شما طلاق بوده است یا خیر و اگر پاسخ مثبت بود سوالات کیفی دیگر را می‌پرسیم.

مثلاً پرسیده می‌شود که آیا تاثیری این طلاق بر شما و دیگر اعضای خانواده گذاشته است؟ چه خلاءها و کمبودهایی ایجاد کرد؟ چه موهبت‌هایی این طلاق داشت؟ اگر نامادری یا ناپدری در زندگی شما آمده است، رابطه شما و او با شما چگونه است؟ رابطه خودت و پدر و مادرت و آن‌ها و با تو را چگونه توصیف می‌کنی؟ رابطه آن دو با یکدیگر چگونه است؟ به عبارتی ما کنشگر فرآیندها هستیم و باید فرآیندها را بررسی و کنکاش کنیم. در خانواده شما چه جور داماد یا عروسی پذیرفته می‌شود؟ تمایز یافتگی شما از نظام خانواده چقدر و چگونه است؟ تمایز یافتگی و استقلال از خانواده اصلی، بررسی استرسورهای عمودی و اسطورهای زوجین. سه نظریه در فهم و تحلیل شما درمانگران در این بخش (چرخ خانواده) کمک خواهد کرد: نظریه خانواده درمانی مینوچین، نظریه خانواده درمانی بوئن، نظریه روان درمانی فردی آدلر. به عبارتی اگر قصد تحلیل عمیق‌تر این چرخه را دارید تسلط بر این سه نظریه ضروری می‌باشد.

✓ نظریه خانواده درمانی ساختاری مینوچین

✓ نظریه خانواده درمانی بوئن

✓ نظریه روان درمانی فردی آدلر

نکته‌ای که بیانش در زمان بررسی این چرخه و چرخه‌های دیگر ضروری است به مراجعین گفته شود که هر چقدر در پاسخ دادن به این سوالات و بررسی‌ها صداقت داشته باشیم در حق خود و طرف مقابل لطف خواهیم کرد و هر چقدر عدم صداقت داشته باشیم می‌تواند بعدها چالش‌های بسیاری را در رابطه زوجین ایجاد کند. خوب است که برای ورود به بررسی چرخه خانواده با یک استعاره شروع کنیم، ورود به خانواده یک فرد مثل مهاجرت کردن به یک کشور دیگر می‌ماند، می‌شود بیان کنید چه شباهت‌هایی بین مهاجرت به یک کشور دیگر و ورود به خانواده‌ی یکدیگر وجود دارد؟ پاسخ به این استعاره نشانه‌ها و علامت‌های مفید و جالبی را به